ГОЛОС

ТИЖНЕВИК

Львів 29 серпня 1937

Рік I. Ч. 33.

Передплата:
(в краю, ЧСР, Австрії й Романії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. долари, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС“ Львів, Міцкевича ч. 11.

В день перемоги української зброї

КИЇВ! КИЇВ!

Як колись в давнину вітали моряки морські обрії викликом „Море! Море!“ — так сьогодні і у минулому української нації думи й пориви українських людей рвуться й линуть до Столиці прадавньої нашої — до Києва золотоверхого, що над Дніпром славутнім, до Софії Святої й Аскольдової могили, де поховані юнаки українські, що лягли під Крутами, заступаючи грудьми молодими шлях до Столиці України.

Київ! Київ! Коли й кого він не вабив, не кликав, не полоняв своєю величчю й красою. Завороженний ним Ярослав Осьмомисл відтворював велич його в наддністрянському Галичі. В тяжку годину воєнної потреби йшов на поміч Києву, відкривало ворота йому. А наслідникові його Романові Галицькому „пам'ятному самодержцеві усієї Руси“, як зве його літописець, Шестикрильцеві, що не було краю і гряниць його походам і задумам, — самі кияни вже втворяли ворота на Подолі, щоб володів він у Києві...

І коли прийшли століття неволі, — віки руїни — то не знівечили Києва ні орди татарські, ні московські. З кожного упадку, по кожній лютій годині він знімався знову у всій своїй величі, заховуючи завжди передову, як не політичну, то культурну, ролю. Сіяючи завжди світильником незгасимим „народам і царствам“, днем і поколінням“.

І ще пережив він великі дні величі й слави із в'їздом нового „самодержця землі руської“ Великого Гетьмана — Богдана.

І вже потому по століттях неволі, коли українська нація почала прокидатися з тяжкого й довгого сну, на світанку революції української, він — Київ — полоняє серця українського юнацтва і воятства, що із зброєю в руках устає встановляти його велич і славу. Бо Київ — серце України — і всі шляхи до нього, і всі перші пориви й думи для нього.

„ЙДЕ ПІХОТА, ЙДЕ КІННОТА, КОТЯТЬСЯ ГАРМАТИ!“...

Але й тоді — у ці бурхливі роки — ще багато лиха, багато негод і бур і пожеж зазнати довелося Києву. Протеж місяць серпень 1919. року записався в історії нашій славним походом з'єдинених армій українських — і тих з-над Дніпра і тих з-над Дністра — на Київ.

Дев'ятого серпня падає перед наступом війська українського Жмеринка, дванадцятого українські частини вже у Вінниці, чотирнадцятого — в Хмельнику, Янові й Калинівці. В той же час другий корпус полк. Вольфа займає Староконстантинів, підходить до Шепетівки, займає Райгородок, Махнівку й Бердичів.

Не було стриму походові армій українських. В паніці відступали червоні банди Москви, залишали місцевість за місцевістю. Впав на півночі Зв'ягель, Житомир і Коростень і на київському шляху Хвастів і Васильків і вже 29. серпня українське військо займає стацію Боярку.

Всю радість перемоги, бадьорий настрій воятства віддає як не можна краще тогочасна пісня стрілецтва про те, що „йде піхота, йде кіннота, котяться гармати“, що й „кінця їм не видати“. Одне може тільки командування тривожилося вістками про одночасний похід „неділимців“ - золотопогонників Денікіна.

„ВІЗЬМИ Й ОЦЮ МОЮ ДИТИНУ!“...

З трьох плянів, які стояли в той час перед командою армій українських: походу на Київ, наступу на Одесу й походу на Галичину — переміг перший: похід на Київ, бо захоплення Києва мало в першій мірі величезне моральне й політичне значення. Або, як це висловив начальник штабу ген. Юнаків: „Я надаю величезного значення здобуттю Києва і не тільки в політичному і моральному відношенні, але й у військовому через те, що із здобуттям Києва ми перерізуємо ввесь зв'язок півдня Правобережної України з північчю“...

Із захватом прийняло воятство наказ до цього походу. Це ж одні йшли відбивати те найдорожче, що його загарбати намагалася Москва; це ж другі йшли знову по довгих століттях шляхом галицьких володарів на допомогу Києву...

І коли прийшов день 29. серпня, то українські армії перейшли в загальний наступ на усіх фронтах і дня 30. серпня в десятій годині, як подає історик тих днів, „перші українські частини були вже в околицях Києва... Від радощів люди плакали. В церквах дзвонили“. До авта Головного Отамана, що стежив за розвитком бою прибігла молода мати з немовлятем на руках. „Оце все, що зосталося — голосила. — Візьми й оцю мою дитину і помстися на звірюках, які забрали в мене чоловіка, двоє дітей, хату спалили... Нічого вже нема, тільки три мерт'яки. Поки жива буду мститися... Дитину так вихоаю!“...

І вже на другий день. 31. серпня українські армії входили до Києва. Галичани, що вперше бачили Столицю, що досі про неї тільки може читали, чували і снили, падали на коліна й землю цілували. А Столиця вітала їх співом, цвітами й оплесками.

„БЕРЕЖІТЬ ЖЕ СЕРЦЕ МАТЕРІ-УКРАЇНИ!“

І цього ж дня в шостій годині ранку передано усім частинам об'єднаних армій історичний наказ Головного Отамана:

„Славне козацтво й старшини!

„Замордоване, закривавлене серце Вашої Матері-України заспокоїлось у Ваших мужніх руках...

„Славне воїнство!

Бережіть же серце матері-України, щоб воно повіки не зазнало вже ворожого лиха. Пильнуйте лицарської гідности, козачої чести і щасливої мирної долі Рідного Краю!“.

І не вгавав цього дня телеграф. Пливли дротами привіти й поклики членів Директорії, міністрів і генералів. Ціла країна святкувала врочисто день перемоги всеукраїнської зброї. Йшли урочисті походи, лунало „Слава“, неслися промови...

СЛАВА УКРАЇНСЬКОЇ ЗБРОЇ.

Але Києва вдержати не судилося. Як багато вже разів в історії України — з білими прапорами мирної делегації вдерлися в місто моск. частини Денікіна, знесли українські застави, вимагали завішення московського прапору на Думі...

Та коли це сталось, коли поруч з українським прапором замаяв московський — то воятство не допустило до такої зневаги. Вояки з з полку Чорних Запорожців скинули його, отой „символ гнету й неволі“, подерли в шкоматтня й кинули коням під ноги копитами топтати.

Чином своїм врятували честь української армії й честь української зброї. Бо неподільна, єдина Україна і маяти в ній тільки одному прапорові — жовтоблакитному.

І хоч довелося потому відступати, залишати Столицю на поталу білої й червоної Мискви —

то один отой день 31. серпня 1919. року, день здобуття Києва — викарбуваний в серцях сучасних і майбутніх українських поколінь вогнем і кров'ю.

А вогню не вгасити і крови української не знівечити. Вони вічні вже — як вічна земля українська, як вічна й незнищима слава Столиці України, що до неї завжди — ів минулому і сьогодні — поривається „думи шалені“ українських людей.

Б. КРАВЦІВ.

Процес О. У. Н. в Луцьку

В Луцькому процесі 42-ох, проти Івана Климова, Павла Мигаля, Андрія Марченка й тов., зізнавали в третьому дні свідки прокуратури, самі поліційні функціонарі.

І так: комісар поліції з Горохова обговорював дяльність ОУН на терені горохівського та сумежних повітів, обтяжуючи обв. Павла Мигаля як зв'язкового поміж Сокальщиною і Волиню.

Начальник слідчого відділу із Сокаля Кузніцкі широко розводився про діяльність ОУН у Сокальщині. З'ясовував, якими шляхами йшла нелеґальна українська націоналістична література на Волинь. Згідно з його зізнаннями зв'язковим поміж Сокалем і Володимиром мав бути Павло Мигаль. Він веде споживчий склеп у Сокалі, в якому поліція часто переводила ревізії, але ніколи нічого нелеґального не найшла. Проте Кузніцкі твердить на підставі своїх інформацій, що саме цей склеп був „централею“ протидержавної роботи в Сокалі.

Св. Кузніцкі багато присвячує місця обв. Іванові Климову та називає його „найздібнішим конспіратором і душею української нелеґальної націоналістичної роботи на Волині“.

Тому, що оборона поставила знесок на покликання цілого ряду нових свідків, між ін. Івана Малюци, трибунал перервав процес на два тижні.

Про дальший хід процесу подамо своєчасно.

На СУЗ кипить

В різних місцевостях на СУЗ приходить ко **збройних зударів** між селянами, а большевицькими бандами, що реквірують збіжжя.

Мешканці прикордонної румунської полоси чули в ночі 15. ц. м. за Дністром (по большевицькому боці) **гарматні та скорострільні стріли.** В тих околицях не відбуваються під цю пору ніякі сов. маневри й тому треба думати, що це так больш. карні відділи „збірають“ від українських селян податки.

Сьогодні больш. грабіжникам уже без скорострілів та гармат до українського селянина підійти не можна!

Розуміти історію — значить бачити, як теперішнє розвивається з минулого.

Г. Ст. Чемберлен.

ІЗ ПОЖОВКЛИХ СТОРІНОК

Із статті: ІВАН ФРАНКО: ПОЗА МЕЖАМИ МОЖЛИВОГО, в „Літ. Наук. Вістнику", книжка X. за ЖОВТЕНЬ 1900. року.

ФРАНКО ПРО ДРАГОМАНОВА Й ІДЕАЛ ПОЛІТИЧНОЇ САМОСТІЙНОСТИ.

„ПІД ОДНИМ ДАХОМ".

„...Головною характеристикою політичних поглядів Драгоманова в його київським періоді було переконання про конечність міститися українству — і політично і літературно — під одним дахом з російством. Література — популярна, для домашнього вжитку; все, що понад те, повинні Українці за приміром Гоголя й Костомарова писати по російськи, наповняючи здобутками свойого духа спільну всеросійську скарбницю".

„УКРАЇНЦІ — ПІВДЕННІ РОСІЯНИ".

...„В його (Драгоманова — р.) політичних писаннях Українці завсіди тільки південні Росіяни і такими повинні бути й на далі. Він силкувався навіть зв'язати міцніше Українців з Росіянами боротьбою із спільним ворогом — абсолютизмом, а в своїх програмових нарисах, особливо в „Вільній спілці" дав зразок зовсім безнаціональної російської федерації, кладучи в основу той самий територіяльний поділ, недостаточність якого для Австрії він ясно розумів іще в 1875. р. Проти думки про український сепаратизм не тільки про претеріто (в минулому), а й про футуро (але й на майбутнє), він не переставав протестувати до кінця життя. (ст. 7.).

А ТИМ НЕ ЗАГРІЄШ ЛЮДЕЙ.

Одним словом, глибока і сильна віра в західно-европейські ідеали соціяльної рівности і політичної волі заслонювала перед його (Драгоманова! — р.) очима ідеал національної самостійности, ідеал, що не тільки вміщує в собі оба попередні, але один тільки може їм дати поле до повного розвою. І навпаки, не маючи в душі цього національного ідеалу найкращі українські сили тонули в общеросійськім морі, а ті, що лишилися на своєму ґрунті, попадали в зневіру й апатію. Для нас тепер не підлягає сумнівові, що брак віри в національний ідеал продуманий до крайніх консеквенцій також на політичнім полі, був головною трагедією в життю Драгоманова, був причиною безплідности його політичних змагань, бо ж теоріями про бачений рік і про сфери економічних інтересів не загрієш людей до політичної діяльности". (ст. 7—8.).

ІДЕАЛ ПОВНОГО, НІЧИМ НЕВ'ЯЗАНОГО І НЕОБМЕЖЕНОГО ЖИТТЯ І РОЗВОЮ НАЦІЇ.

„Коли ж ідеал — життя індивідуального — треба признати головним двигачем у сфері матеріяльної продукції, тим, що попихає людей до відкрить, пошукувань, надсильної праці, служби, спілок і т. д. то не менше, а ще більше значення має ідеал у сфері суспільного і політичного життя. А тут синтезою усіх ідеальних змагань, будовою, до якої повинні йти всі цеглини, буде ідеал повного, нічим не в'язаного і не обмежуваного життя і розвою НАЦІЇ. Все, що йде поза рями нації, се або фарисейство людей, що інтернаціональними ідеалами раді би прикрити свої змагання до панування однієї нації над другою, або хоробливий сентименталізм фантастів, що раді би широкими „вселюдськими" фразами покрити своє духове ВІДЧУЖЕННЯ від рідної нації". (ст. 8.).

ВИРІЗКИ

ЧУЖІ АҐЕНТУРИ.

Варш. щоденник „АБЦ" з 12. серпня ц. р. пише зприводу діяльности чужих аґентур у Польщі таке:

„Говорім ясно. Чужі аґентури — це не тільки розвідка, це не тільки шпигунська діяльність. З такою роботою чужих чинників має до діла кожна держава й радить собі із нею механічними засобами. Більш небезпечні за шпигунів є громадські діячі куплені чужими. Але це аґенти свідомі і їх завжди, коли заховується належну увагу й обережність, можна здемаскувати й унешкідливити. Але найнебезпечніші є аґенти ідейні, аґенти напівсвідомі або й навіть несвідомі своєї зловісної ролі.

Ідейний аґент чужих впливів може бути або людиною зв'язаною з чужими нитками якоїсь таємної чи й господарської організації, або й навіть людиною зовсім незалежною, але під непереможним впливом чужих зразків. Протеж в обидвох випадках буде ця людина чужим агентом, буде речником чужих впливів і чужих інтересів".

З життя і преси

Жити не тільки сумно, але й... весело!

ЖИДІВСЬКИЙ СУКУРС І МАЯЧЕННЯ.

Людовофронтівські Санчо-Панци й різні пропаґатори однієї сім'ї з жидами одержали допомогу з того боку, з якого можна й було сподіватися. Прийшов їм в сукурс, тобто узяв їх в оборону „Контратак" такий собі тижневик, чи пак „Незалежна трибуна млодзежи жидовскей". Дуже не в смак пішли молодим жидкам з „Контратаку" наші замітки про людовофронтівських Іваній і їх жидівську кумпанію в усяких есперантських імпрезах. Пишуть навіть, що ми „іронізуємо в дуже несмачний спосіб на тему есперанта".

Молодих жидків розуміємо дуже добре. Їм завжди „несмачно", коли хтонебудь з'ясовує справжні намагання чи то жидівства, чи масонерії, чи усяких людових фронтів. На те зоветься цема уже ради й не буде.

Про що йде жидам в боротьбі з українством і яких способів і хитрощів і терору вони вживають подаємо в нашому господарському огляді. Але їх апетити й замашки сягають ще далі. Це ж на недавні ундівські залицяння до жидів і руку простягану їм ундівськими Варанами — відповіли власне жидки з „Контратаку" дуже щиро й дуже отверто.

Прагнемо — писали вони в 34. числі своєї „трибуни" — як-найгарячіше у власнім інтересі (якжеж би ні! — р.) міцного політичного, і теж господарського союзу з Українцями, що мав би оборонний характер „пшецівко замахові на рувне права і заяздові господарчему"... І так далі і так далі. Щиро й одверто. Балачки з жидами це тільки „флірт зизуватих". Політичний союз? Мало! Жиди хотіли б ще й господарського, щоб безкарно жирувати, як жирували досі. Але й це ще не все. Їх апетити сягають далі. Вони прагнуть — як це з'ясовують у цьому ж числі „Контратаку" — ще й „широкого мосту порозуміння" між обидвома народами" і навіть... „виміни культурних вартостей"! Одним словом „однієї сім'ї" їм забагається.

А все на те, щоб потому — після всіх отих „союзів" і „порозумінь" і „вимін" випхати Українця з його землі й варстату: Поступися, мовляв хлопе, нехай жид сяде.

І подумати, що є в нас не тільки одиниці, але й цілі партії і групи, що прокладають „широкий міст порозуміння" до отих жидків. Що „вспульноти загрожених" організують з ними.

А ЦЬОГО ВЖЕ Й НАЗВАТИ НІЯК!

Або й ідуть на пасочку жидівсько-масонських міжнародніх організацій, як напр. „Союз Українок" пані Мілени Рудницької, що друкує в своєму органі „Жінка" ентузіястичну статтю „Гарні ідеї і важка дійсність" зприводу IX. Конгресу „Міжнародної Жіночої Ліги миру і свободи".

Що таке всі ті „міжнародні ліги миру і свободи" знаємо дуже добре. Знаємо, яку шалену акцію розвела в нас недавно комуна за висилкою делегатів на такі чи інші конгреси тих ліг. І ще знаємо кому вони і для яких цілей служать.

Але зрештою даємо слово „Жінці", яка в своїй наївності „впевняє", що „большевицькі впливи в Лізі не є дуже сильні..."

Відбувався „Конґрес" „в гостинній" (советофільській сьогодні — додамо! — р.) Чехії", в днях 26—31. липня ц. р. „Не було відпоручниць Італії, Німеччини, Польщі і деяких інних країв". Українок репрезентували п-ні Софія Русова й Ольга Галаган.

„Головним завданням цього конгресу було обміркувати новий міжнародній порядок життя"; або, як це говорила чеська делеґатка „Цей новий лад мусить бути всесвітнім порядком, а не місцевим, не національним (а про те йде всім масонам і большевикам! — р.), не однодержавним, а справді міжнароднім".

За такі „гарні думки і слова" підносить „Жінка" „честь тим жінкам, які боряться за високу ідею: мораль має бути однакова для всіх, народи мусять (?! — р.) зректися свого еґоїзму, своєї аґресивности і керуватись лиш загального справедливістю і солідарністю"!

Докладно те саме говорили й говорять усякі „пацифісти" — усі ті, що як миролюбні москвини, намагаються відібрати націям їх еґоїзм й аґресивність і звести їх до стану покірної худоби.

І про те знають добре всі справді здорові нації. Тільки всякі українські „Жінки", як дурні мухи лепу, чіпаються „гарних думок і слів" і беруть участь в конгресах, що одиноким дійсним завданням поставили собі встромлювати носа в усякі „колоніяльні справи", в „еспанську горожанську війну" (представницю червоної Еспанії „вітали демонстративно" й навіть обрали до „почесної президії" конгресу!) й таке інше.

Що більше українські жінки йдуть на отой „совіт нечестивих", скиглячи про важку долю України ... прохаючи, щоб „Міжнародня Ліга означала, яка є різниця між колонією і завойованою країною та поскільки (?! — р.) допустима їх експлуатація..."

Чи треба дивуватися потому, що тільки частина залі — як пише „Жінка" зустріла цей виступ оплесками". Що „зараз поза чергою взяла слово француженка пані Дюшен і страшенно (по пацифістичному! — р.) накинулась на українську делеґатку, що ніби ніякого голоду на Україні нема, що все не старі невірні відомості (!! — р.); їй з допомогою поспішила друга молоденька француженка, яка запевнювала, що в „Росії" дуже весело (!! — р.) живуть, вона сама була там на живах і селянки їй казали, що вони ніколи не були такі щасливі, як тепер"... І ще навіть „частина делегаток виявила свої симпатії до советів оплесками"...

Думаєте, що після такої відповіді на своє скиглення українки прозріли, покинули зі стидом конгрес? Ні! Вони проковтнули все мовчки, раді що їх „секція" залишалася надалі членом „Ліги" і від'їхали „з приємними спогадами про (...р.) товариське відношення Міжнародньої Ліги до українок"... І сьогодні захлистується з отих „приємних спогадів" львівська „Жінка"...

„ҐРІЗНА СУПЕРНИЦЯ" АБО... ЗАГРОЖЕНЕ УНДО.

Але вернімося до веселіших справ. Пише „Діло" (ч. 181), що ґрізною суперницею славної маленької фільмової зірки Шерлі Темпль є „Мері Кристина Дан — дво- і півлітня (!) „чудесна дитина", яку шукачі талантів відкрили в околиці Сен Люї". Знавці ствердили, що ця дитина „геній".

Цей „вундеркінд" виступив уже в Шікаго перед мікрофоном у радіо, „де, як кажуть, мала Мері-Кристина давала у переведеному з нею... інтерв'ю куди розумніші відповіди, як їх дають у таких випадках дорослі..."

Гм, дуже цікаво! Але чому звістку про ту „ґрізну суперницю" подало „Діло" на „сторінці без політики"? Про це треба було написати передовицю! Чи короткозорість політиків з УНДА така велика що вони не бачуть у цій дитині ґрізної суперниці для УНДА?! Бо ану-ж хтось із цікавих чужинців переведе з тією дво і пів-літньою дитиною інтерв'ю на тему ...„української політики"!

Як тоді виглядатимуть пп. Целевичі з їх „інтерв'ю" з Ойголою (ред. „IKЦ"), або з їх „дописами" в Женеві?!...

Але, правда!, ми й забули, що тепер „Діло веде бойку із тепрішнім „проводом" УНДО-ння! В такому випадку, чи ціла та історія з 2½ літньою Мері Кристиною Дан не є часом хитрою (майже жидівською!) видумкою Кедрина на те тільки, щоб застрашити Мудрого, Целевича і К-о?!...

„ПРОБЛЕМИ", ЩО „ХВИЛЮЮТЬ"..

Пише один громадянин до ред. „Діла" таке:

Від трьох тижнів не читаю „Діла" і не знаю навіть, які актуальні проблеми хвилюють його шпальти".

Можемо Вас заспокоїти! Проблеми, що „хвилюють", у „Ділі" не змінилися. Ось кілька із них: „Як Зінґерові приснився улан зі списом"; „Як можна стати багатим?"; „Солодкий хліб"; „Румунські пастухи"; „Балачки про моду"; „Хто виграв на льотерії?"

І ще таке: „Генрик Жак — Познань. Фабрика перфум, косметикуф і мидел" та „гігієнічні артикули" з „найсолідніншої перфумерії Саламона Федера".

Отже — заспокійтесь, громадянини!

СТЕРЕЖІМ... КУРЕЙ Й ФНЄ...

Від взнеслого до смішного тільки один крок! — сказав Наполеон.

Треба зробити цей один крок. — сказав собі „виховник" із сокальського „ГОЛОСУ ЗНАД БУГА" (ч. 16) і в передовиці виписав таке:

„Так як стережемо курки, щоби не несла яйця в чужому гнізді, так бережім і наші діти"...

Аже „т а к" треба берегти діти?!... Як курки?...

В цій самій газетці пише якийсь „автор" (б. жар.) про „одного із найвизначніших українських філософів", що сказав: „нині саме ми прикликані сповнити Божу волю на землі!"...

(б. жар.) не називає по імени, хто це ті „ми", але Ви, читачі, вже вгадали: Це про ФНЄ і М. Іванейка.

Цей „один із... найвизначніших філософів" сказав ще так:

„Один Бог на небі й один ФНЄ на українській землі"...

Забудьте несмак від цього кепського дотепу і скажіть собі: „Добре, що тільки один ФНЄ у нас! І цього одного всі вже мають досить!...

На Маківку — до могил дорогих

„Коли прагнеш для контрасту тиші й далеких візій, щоб ДУХ ТВОРЧОСТИ відпочивши, відродився, йди на МОГИЛИ, що в них МОЩІ СВЯТИХ спочивають, на Могили Героїв — в ночі. Там не ляк тебе огорне — ні! — і не тривога, а якесь дивне почуття маєстатичности, величі й творчої радости, що до глибини душу проймає". (Студ. Шлях ч. 5—6, 1934.).

Свято на Маківці мало відбутися без огляду — і ще в четвер, п'ятницю здавалось — без вигляду на погоду. Вставала мрячна субота й по дорозі на львівському бурку, в ще неоживленому місті, гучно вдаряли гостро підкуті „бергштайґери". Двірець. Й у такт розміряного стукоту коліс несеться поїзд на стрічу полям, лісам. Молошна мряка підноситься, розщіплюється, збивається і вже де-не-де проглядає довго невидана блакить неба.

Ще трохи й на вогку землю, зелені й орошені ліси і гаї паде проміння сонця. Стація — ще стація і вже на півдні, майоріють сині гори.

На полях уже осінь. Торчать счорнілі через негоду копиці конюшини. На ріллі пораться селянин. Виблискує плуг. Скаче борона... Мозольна праця. Піт і кров зв'язали людину й матір-землю. І не порвати цього зв'язку ніколи й нікому. Земля, мозолистий труд, піт і кров, це вже традиція, яку вирвати хіба разом з серцем.

Але ось уже Підгір'я. В'їзджаєте в маєстат суворої задуманости гір. Немов відірвані від низьких справ землі, височаться в небо й там заслухані в засвітню музику просторів ведуть розмову з Творцем.

Шляхом на Угри.

Одинцем, удвійку, гуртом, карними рядами, йде молодь, ідуть старші. Їдуть вози. Все прямує на Маківку.

Висідаємо й ми у Сколім, щоб решту дороги пройти пішком. Ще кілька годин й вирушаємо в дорогу. Обабіч шляху високі гори, залісені смереками і ялицями. Зеленінь з пропасними зворами й вертепами, де колись, в давнину княжі дружинники й бояри улаштовували лови на грубого звіря: медведів, диків. Та водночас сумно стає на душі, коли згадати, що красу й багацтво тих гір експлоатують чужинці. Колись ті гори з лісами й полонинами були в руках статочних ґаздів верховинців. Були незчислимі отари овець. Був добробут. А тепер майже все те в чужих руках, і в жидівських тартаках і зрубах наш верховинець продає свою мозольну працю і змаргує своє здоровля і силу за марний гріш і прожиток...

Гучно котить свої, з надмірної зливи обильні хвилі Опір. А ось Святослав — оселя. То тут перед століттями, за часів княжих міжусобиць, в кітловині над Опором, дрімучими борами пролунав гомін: погоні комонників Святополка сина Володимира Великого за своїм братом Святославом, що тікав на Угри. Погоня допала втікача й убила. І тут над Опором „Святославова могила"...

Багата наша земля пам'ятками нашої бувальщини. Могили, кургани, скити, руїни замків, звалища твердинь... Серед них і при них, далекі від світового гамору й темпу життя, відчуєте й зрозумієте, що таке Нація, що таке традиція. Почуєте брязкіт збруї, закутих у панцирі лицарів і стукіт копит нестримних коней, що рвуться в дорогу, в далекі й побідні походи.

Ліс. Вечоріє. Крізь смереки, мов крізь щілини частоколу падуть проміні західнього сонця. Стеляться на лісову доріжку, спиняються на пнях дерев, м'яко кладуться на мох.

Верхів'ям дерев зтиха поколихує вітер. Втихають співи невтишної пташні.

І ми знову на битому шляху. „З піснею на устах" ідуть ним люди із ближчих і дальших околиць. Ідуть фіри і знову фіри. Тухлянська долина. Село. Переїзджають вантажні авта, наладовані поліцією в шоломах. В селі гамірно. Осередком, де зупиняються всі, це кооператива і читальня. На чисте, безхмарне небо виринає місяць-княжич... Лунають пісні, селом іде гомін, якось не хочеться спати. Уже пізні лягови, а село ще гомонить. Та поволі втихає. Прочани розходяться по нічлігах. Час-до-часу прогомонить гуркіт возів, що в'їзджають в село. На тухлянські гори спадає тиха, оповита в мряку ніч. І тільки невпинно гуторить Опір. Про що? Може про те, як перед віками тухлянськими горами ішов гомін бою. Про те як грізній навалі зо сходу — татарському наїздові — бойки Тухлянці, з бердищами й топорищами в руках ставили опір. Про зудар в тій кітловині Сходу із Заходом. Про те, що історія повторяється, що через довгі століття знову по тих горах ішов гомін бою, що зросилися вони кров'ю і встелились білим тілом синів тієї країни в зударі з новою навалою. Про те, що синам тієї країни судилося велике післанництво: бути заборолом західньої цивілізації, розторощити східного вандала, покоряти чужі племена, завойовувати нові землі, воскрешати славу давніх походів. Про молоду, непережиту, повну життєздатности націю. Може... І ще встають перед очима вичаровані колись Франком постатті: Захар Беркут, Максим, Мирослава, Тугар Вовк...

На Маківці.

Псьоха (гірське сіно) з завзяттям гідним кращої справи, добиралась всіми можливими способами до тіла, геть розгублюючи сон. Тягнуло холодом. І ми рано в ранці зривалися з леговища.

Немов під периною, огорнена в мряку досипляла Тухля. Дедалі стали виходити із стоділ і скочуватись з оборогів прочани. Лаштуються в дорогу. А вона за Тухлею береться на ліво, повертає знову на право і вузькою долиною понад бистру Головчанку в'ється до гори, щоб знову повернути на ліво на дорогу до Грабівця. Ще трохи долиною, а там повертаємо на право й лісовою стежкою правцюємо горі стрімким, спадистим узбіччям.

Трохи задихані, виходимо з лісу і тут плаєм ідемо дальше вгору. Скупані в мряці, що вже опала, засипані золотом сонця, відсвіжені сміхаються гори. А ми все вище й вище. А перед нами й за нами вузьким плаєм в'ється лентою нарід. Й ось уже й Маківку видно. Там на право трохи внизу узбіччя однієї з найвищих в цій околиці гір (Маківка має 953 м.) кладовище. Немов почесна сторожа перед тінями Поляглих виструнчився при вході на кладовище рівно втятий ряд високенних ялиць і смерек. В низу на ліво село Грабовець. Дзвінким перебовом доноситься гомін дзвону, що скликає Грабівчан на процесію.

„Ніхто не має більшої любови"...

По середині кладовища на стятому стіжку висипаної землі знімається високий березовий хрест, а кругом спільні братські могили. Їх двадцять три, а на них хрести, вкрашені вінками з чатиння. Народ напливає. Наповняється поляна. Є люди і з далеких сторін. З далекого Перемишля прийшли піхотою юнаки. Ішли чотирі дні. Вони вдруге, були вже тут, теж піхотою 8. ц. м. Вернулись назад і тепер знову прийшли. Є навіть аж з Жаб'я. Один учасник боїв на Маківці, гуцул, у гарному гуцульському строї... На цвинтар з доокілишніх сіл напливають процесії і несуть вінки під березовий хрест. Це Грабовець, Волосянка, Головецько, Тухля, Коростів, Кальне, Лавочне, Ялинковате, Хащоване. Стятий стіжок, що на ньому хрест, цілий у вінках, а понад ними великий, виконаний із смерекового дерева тризуб. Ладу й порядку на цвинтарі береже около 70 впорядчиків. О год. 10.45 починається співана Служба Божа, що її правлять о. Леонтій Юхнович з Опірця й о. Осип Мудрий з Орави. На переміну співають добре вишколені хори. Один з Лавочного під диріґентурою Теодора Коруда, а другий з Добрян під проводом Дмитра Фтомина. Є теж дута оргхестра з Синевидська вижнього.

Мерехтять гори, лопотить високо на щоглі прапор а з цвинтаря високо у простори несуться слова Богослужби.... Кінчається Богослуження і на проповідниці о. Петро Карвацький з Волосянки. „Більшої любови ніхто не має від тієї, як хто душу свою віддасть за своїх друзів й благословен той, хто ляже в бою за свою Батьківщину, бо того по вік не забудуть" — несуться над голови заслуханих прочан слова проповідника. „...І зложили своє життя свої буйні голови на Маківці за святу волю й увесь світ сповістили, що вони вірні сини своєї Батьківщини"...

Височиться березовий хрест. По небу пробігають легкі хмари. Пахне живицею і чатинням вінків на малих хрестах. „...Положили свої буйні голови, щоб ідеал, що його леліяли в своїх серцях, закріпився в наших. Висталім свої характери і при цих могилах, викарбуймо в наших серцях те, що для нас понад усе".

Прогомоніли слова й до заупокійного Богослужения стають о. Смачило (Гребенів), о. Карвацький (Волосянка), о. Черниш (Побук), о. Мудрий (Орава), о. Левицький (Рожанка), о. Шкварок (Тухля), о. Янович (Головецько). По панахиді оркестра грає ще „Вічную пам'ять...

І вже Маківка за нами.

Участь в святі взяло около десять тисяч народу, менше як минулого року, на що зложились непевність погоди й здезор'єнтованість через відкликання свята 8. серпня.

Поволі сходить народ на діл. Одні до поїзду, одні до поблизьких сіл, одні пішком, другі роверами й фірами в свої сторони. На небо натягають хмари. На двірці в Тухлі чекаємо поїзду. Десь з-за Магури пронісся гуркіт грому. Притемніло. Сипнув дощ. Але вкочується вже поїзд і веселе товариство наповнює вщерть вагони. Гамір, сміх і пісні. Та небавки знову випогоджується. Небо всипується зорями. Над українськими нивами тиха заворожена ніч. Що це? Ріка? Ні. Вузькою смугою стелиться по полі туман, а над ним сяйво місяця...

Далеко за нами в Карпатах Маківка теж оповита сяйвом місяця. Якіж голосні в тиху місячну ніч. мовчазні могили Поляглих. Герої. Радісні творці й пристрасні любовники життя. Рискували життям не тому, що було їм байдуже, що не цінили його. Вони понад усе любили й цінили ідейні вартості життя, для яких вони жили, а коли цим вартостям прийшла загроза, вони задля перемоги й збереження їх, віддали своє життя. Виконали геройський чин, станули в обличчі смерти, державися непохитно до останнього віддиху, щоб дати свідоцтво правді своїй, невмирущій ідеї...

О. Федорика.

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

ВИСТАВА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ.

Кам'янецький повіт належить безперечно до менше свідомих повітів Галичини. Причини цього треба дошукуватися в великій мірі в малому поширенні української національної преси. Провід Т-ва ім. П. Могили в Кам'янці, бачучи цей жалюгідний стан почав плянову акцію для поширення преси в місті й повіті. Стараннам Т-ва відбулися дві анкети: одна дня 13. липня, друга 10. серпня ц. р. На анкеті дня 10. серпня, на яку прийшла майже виключно молодь, рішено почати негайно пресову кампанію. На анкеті було приявних 65 осіб, що заступали 22 села кам'янецького та бузецького судового повіту. Ще давніше зав'язався при Т-ві ім. П. Могили Комітет Пропаганди Преси під проводом мґр. С. Коцюбили, що взяв на себе обов'язок поширення української преси. Щоб підготовити ґрунт під замірену акцію Комітет уладив в днях 15—17. серпня ц. р. Виставу Української Преси, що мала б стати покажчиком наших пресових надбань. Відкриття вистави відбулося дня 15. серпня о год. 12.30. Всі учасники відкриття вислухали Служби Божої з проповіддю про значення преси для народу, що її виголосив до зібраних о. др. Ігнатій Цегельський. Велика заля Нар. Дому, де мало відбутися відкриття, була по береги виповнена глядачами, що прибули з усіх сторін повіту. Виставу відкрив короткою промовою мґр. С. Коцюбила. Він привітав зібраних гостей та відчитав письменні привіти від деяких видавництв. Устні привіти від запрошених комітетом усіх культ.-освітніх товариств, зложили: дир. О. Мулькевич від філії Т-ва „Просвіта", о. др. Ігн. Цегельський від К. А. У. М., п. В. Теслюк від читальні „Просвіти" та п. Голояд від „Малих Друзів" і „Дороги". Опісля сплював реферат ред. Б. Кравціва, попереджений гарячим привітом для організаторів вистави та пресової акції.

Прелеґент представив розвій преси від найдавніших часів аж до сьогоднішніх, зупиняючись зокрема над розвитком української преси й візвав усіх до піддержки так моральної як і матеріяльної для української преси, розвиваючи перед слухачами її значення для українського народу. Коли всі будуть свідомі значення преси, тоді певно „слава наша не загине". Чисельно зібрана публика, бо біля 700 осіб грімким „слава!" дякувала прелеґентові за його доклад. Накінець голова т-ва бадьорими словами візвав присутніх до зреалізування клича: „в кожну хату український часопис"! По відспіванні національного гимну присутні (головно молодь) оглядали розложені естетично усі галицькі видання.

Вистава тривала три дні. Її оглянуло біля 1.000 осіб. Т-во має надію, що вона в великій мірі причиниться до поширення української преси в Кам'янеччині.

П. М-вич.

Із СУЗ

ДЕМОКРАТИЧНА ВИБОРЧА КОМЕДІЯ

ЦВК СССР ухвалив 7. липня ц. р. нову т. зв. „демократичну“ виборчу ординацію, основану на „сталінській конституції“.

На підставі тієї ординації виборчі округи, що складатимуть із 300 тисяч виборців кожна, „вибиратимуть“ по одному кандидатові у „верховну раду“ СССР.

Право ставити кандидатів має, на підставі 56 статті виб. ординації: 1. комуністична партія, 2. професійні спілки, 3. організації молоді, 4. кооперативи, 5. культурні товариства та 6. інші організації, зареєстровані в суді.

А тому, що в СССР немає взагалі ніяких інших організацій, тільки такі, що так чи інакше залежать від компартії, то вище наведені постанови ординації означають, що в Совєтах право ставити кандидатів має тільки сталінсько-комуністична кліка.

Є в цій новій виборчій ординації теж кілька статтей, від яких так і відгонює большевицьким цинічним глумом. Напр. ст. 70. запевнює „свободу агітації“ за поодинокими кандидатами і то навіть у пресі. А ст. 82. каже, що в виборчих льокалях „всяка агітація не допускається. Знов же ст. 85. говорить, що „вибори“ відбуватимуться під контролею „уповноважених представників громадських організацій“, що будуть допущені до обчислювання голосів. Але кому з невдоволених „виборців“ прийде хочби на думку агітувати за чи проти ЛИШЕ такого кандидата, якого зголощує не він, а комуністично-галапасницька згряя? Хіба в таких умовинах не однаково сірому „громадянинові“ „УСРР“, чи буде вибраний такий чи інший прислужник Москви? На цьому може хіба залежати тільки цим самим таки прислужникам!

Врешті передостання 111 стаття, погрожує „всякому, хто шляхом насильств, обману, загроз або підкупу“ впливатиме на хід виборів карою „позбавлення волі на строк до 2 років“. Якщо ця стаття мала б бути не порожніми словами, а дійсністю, тоді мусіла б бути виарештувана й покарана ціла компартія, ГПУ й узагалі сталінська адміністрація з самим „геніяльним вождом народів“ на чолі!...

Каже ще ця ординація, що вибраним депутатом є той кандидат, що одержить обсолютну більшість голосів в окрузі. На випадок, коли ніякий кандидат не дістане цієї абсолютної більшости, найдалі за півтора місяця мають відбутися повинні вибори між двома кандидатами, що дістали найбільшу скількість голосів.

Київські „Вісті“ (з 2. і 3. липня) містять на маргінесі цього „документу соціялістичного демократизму“ дві передовиці, в яких вимагають, щоб „демократично провести вибори, викурити гадючі нори, що в них гніздяться мерзенні вороги народу з троцькістсько-правої, націоналістичної банди“.

Головне ж вістря цих передовиць звернене проти „УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ, ЩО ВІДКРИТО ГОТУЮТЬ ВІДРИВ РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ“.

Нехай алярмують! Це їм поможе якраз стільки, що... мертвому кадило!

„ВОРОЖІ ЗАТІЇ“... СУДІВНИЦТВА.

Проти нар. комісаря справедливости „УСРР“ Ф. П. Радченка розпочала большевицька преса атаки за те, що він занедбав „боротьбу з контрреволюційними перекручуваннями в галузі теорії права та держави“, яких нібито допускалися науковці в Україні. Рівнож і програма курсів для секретарів органів справедливости „була складена ворогом народу, насичена ворожою ідеологією“. Всі ці атаки це мабуть підготовка до широко закроєної чистки в судівництві на СУЗ, тимбільше, коли пригадати, що недавно ще вся московська преса атакувала зокрема українське судівництво за „ворожі затії“. (Вісті 16. VIII.).

На шляху молодих

(Кілька думок із початком шкільного року).

Це так рік-річно. По прекрасних розсміяних днях дозвілля, по багато зелені й сонця довга черга днів між сірими мурами і в самих же мурах. В обмеженому просторі чотирьох замкнутих стін — змалілі якось відразу постаті учнів. Їхні очі непереможно поринають у невеличкі прозорі квадрати вікна — у маленькі вирізки щойно залишеної привабливої дійсности. Так, це мусить бути, що в неодному ще дитячому серці найпотужнішим із усіх почувань є бунт проти школи в перших днях шкільного року. Зокрема у тих, що приїзджають вчитись із сіл. Це ж бо не легко так одразу вжитись в бурхливий крутіж міста тим, що нехай тільки два місяці співжили з таким одмінним середовищем життя. Так одразу присвятити увесь запал науці, відсовуючи спогади із співжиття з наймилішими другами юних літ — батьками й природою. Не банувати за лісом, рікою, за безжурними літніми іграшками й сердечною дбайливістю найближчих.

Добрий вчитель завжди вибачить тужливі у далеч погляди посумнілих зіниць, неввагу до своїх слів і навіть деяку зненавість до себе у перших шкільних годинах. Але добрий вчитель потрапить впевнити учнів своїх, що наука це ж **життя**. Потрапить зацікавити учнів своїм предметом, збудити у них тугу до одну, тугу за знанням. Зокрема в сучасности коли вже пережитком стає теоретизування в школах, коли націоналістичні країни Італія чи Німеччина завели в себе вже зовсім інші чим досі методи виховання. Переглянути хоча б програму італійських шкіл. Усі предмети там пов'язані з життям. Суть виховання не в теоретичному накопичуванні знання і випродукуванні професіоналів. Здорових душею й тілом членів нації виховують італійські чи німецькі школи. Здібних жити для батьківщини, боронити її й захищати й у потребі вмирати для неї. Італійські чи німецькі учні майже немають днів дозвілля, бо літо переводять вони в таборах праці. Все ж вони дуже життєрадісні, дуже життєздатні. Вони горді, бо незбито-певно знають, що доля батьківщини вже небаром буде в їхніх руках. Їх трактують серіозно й самі вони себе серіозно трактують. І поважно ставляться до кожної своєї праці так фізичної, по таборах як і умової. Теж саме в Америці, де професори звуть учнів джентелменами. Найкращий бо спосіб виховувати — це вказати юнакам ідеал правдиво-гідної людини й впевнити їх про спосібність їхню стати такими. Стати здібними до життя в сучасних важких часах.

В нас неможливо сьогодні поставити як слід справу виховання. Але можливо всю сильну волю вкласти в велике це діло, щоб не були, як досі вдома окремими світами учні й учителі. Коли вчитель зуміє з'єднати собі симпатію учнів, він зуміє й виховати їх. Юнаки відчують тоді і зрозуміють, що наука не тільки твердий обов'язок, але це теж саме життя. Що, щоб пізнати світ і здобути вміння кермувати собою й іншими, необхідно треба вглибитися в твори людського духа-книги. Бо і вони як і співжиття з людьми та з природою є невичерпаним джерелом сили володаря світу — людини.

Так, як досі, туга юнаків і юначок, що вертаються до твердих, іноді нашим юнакам зокрема дуже важких умовин праці в мурах часто не своїх шкіл — є зрозумілою. Туга за рідними ланами, за рідними горами, лісами, за чорноземом, що так в'яже, так вабить душу. Але ж кожна туга повинна будити волю до чинів. І тою волею сповнений юнак сильно як до всього в життю прикладе душу до науки, не зважаючи на всі перепони, він як німецький, чи італійський учень завжди з мислею про батьківщину вчитисьме як змагатися за кращу її долю. Книжка як засіб до пізнання себе й шляхів до своєї мети стане теж його дорогим другом.

З. К.

Вершком чесноти є цілковита безкорисність — така, коли людина ставить вище свою честь над користю, загальне добро над особистим і добро батьківщини над власним життям.

Фрідріх Великий.

Із советського хаосу

УЖЕ ЛІКВІДУЮТЬ І КОСІОРА.

У зв'язку з останніми арештами большевицьких достойників на СУЗ (Хатаєвич, Попов, Шелехес, Андреєв) подає европейська преса, що теж на довголітнього першого секретаря ЦК КПбУ — поляка С. В. Косіора розпочалась в Совєтах нагінка. Косіора обвинувачують в тому, що виказав за малу пильність в керуванні центральним комітетом компартії, до якого пролізли вороги режіму. Оскільки ці вістки потвердилися б, то ціла верхушка компартії України опинилася б під ключем ГПУ. Тов. Постишев, нині самарський засланець, зробив добрий почaток...

ПОВНИЙ ХАОС І РОЗВАЛ.

„Вісті“ з 11. 8. подають, що на т. зв. Сталінській залізниці (дирекція в Дніпропетровську) панує повний хаос і розвал. На деяких депо, як от Долгінцевському, Мелітопольському й П'ятихатському, половина паровозів стоїть попсована. Щодня бракує до 20 паровозів, Вправді „Вісті“ накликають до... посилення партійної роботи, але це не воскресить знищених паровозів.

НА ВІННИЧИНІ.

В половині липня перевело вінницьке ГПУ численні арешти серед обласних большевицьких верховодів. І так заарештували як „ворога народу“ голову вінницького облвиконкому, члена ЦК КПбУ — О. Л. Триліського, його заступника Смолянського та начальника облЗУ Піонтковського.

ЧИСТКА СЕРЕД ПАРТІЙНИКІВ.

Як доносить московська „Правда“ з 12. серпня відбулася в останне в усіх парт. органах житомирської округи масова чистка партійних достойників почавши від секретарів низових парторганізацій і на секретарях райкомів скінчивши. За „змичку з ворогом“ виключили з партії секретаря володарськоволинського райкому Боровика, секретаря користишевського райкому Ісарова й секретаря міському Римаря. За таке занечищення партапарату чинить „Правда“ відвічальним житомирський окружком і його секретаря Жученка, супроти якого домагається газета дисциплінарного доходження. — Масову чистку переводять теж і в других районах „УССР“, напр. п'ятихатському районі (Дніпропетр.) заарештували секр. райкому Зайченка і дир. М. Т. С. Волковоя.

ЗА ПІДПАЛ КОЛГОСПНОГО ЛАНУ.

Суд синельниківського району на Дніпропетровщині засудив „колишнього куркуля“ Трохима Тимошенка на 10 років тюрми з конфіскатою всього майна й утратою гром. прав на 5 років за те, що 7. липня ц. р. підпалив лан пшениці в колгоспі. Згоріло 3.5 га пшениці. („Вісті“, 11. серпня).

СОВЄТСЬКА „ДЕМОКРАТІЯ“

В с. Майдані, Затонського району на Вінничині відбувалися вибори голови колгоспу. Колгоспники більшістю голосів вибрали одного з-поміж себе — Гарущенка. Та на це не погодився начальник затонського райземвідділу Павлишин, який двічі розв'язав збори колгоспу тільки на те, щоб протаскати кандидатуру свого ставленника Івасюка. Аж під час третіх виборів (третього дня) вдалося Павлишинові під натиском провести в головство колгоспу Івасюка. Ось так виглядає сталінська демократія на практиці. (За „Вістями“ з 9. 8.).

ВИСТАВИ І ПРОВАЛИ.

В Харкові відбувається в краєзнавчому музеї виставка „Харків в минулому й тепер“, для якої добрано багато образів, гравюр, фотографій і документів. (Вісті 12. VIII.).

Ще один провал, а саме провал видання шкільних підручників нотує сов. преса. На 111 плянованих українських підручників видали досі 38, а на 117(!) московських — 35. Цифра 111 московських підручників для українських шкіл — говорить дуже пророчисто. („Вісті“ 15. VIII.).

УСМІХНИСЯ!

КЛОПОТИ ПАРИЖАНОК.

Дві парижанки задумують вислати анонім. Зогляду на те, що небезпечна справа, що графолог може легко пізнати характер письма, а й навіть що сьогодні вже скоро можна дійти до того на якій машині до писання написано даного листа — дискутують гаряче як це вчинити.

— Найкраще — каже вкінці одна з жінок — повирізувати з часописів окремі слова й понаплідлювати в листі. Але звідки взяти такі речення, як: „Ви є останнім каналією, злодієм, сволочю“...

— Це дуже просто — впевняє друга. Вистачить знайти перший ліпший звіт про ухвалення заяви довіря для уряду Блюма!

„ДЕМОКРАТИЧНИЙ УСТРІЙ“.

Цікавий американець приїхавши до Польщі, розпитує:

— Звідки береться солтис?
— Війт каже його вибрати.
— А звідки війт?
— Староста каже його вибрати.
— А староста?
— Воєвода його іменує.
— А воєвода?
— Міністр внутрішніх справ назначує його.
— А звідки береться міністр?
— Дістає наказ і стає міністром.

Але цікавий американець здивувався направду щойно тоді, коли довідався, що цей устрій називається так як і американський: демократичний. (А. Б. Ц.).

„УКРАЇНСЬКИХ ПРОВІДНИКІВ САДОВИТИ В ДОРОЗІ ЛАСКИ ДО БЕРЕЗИ!"

В серпні появилося у Львові 1-е число нового польського двотижневика **„Воля і чин"**.

В статті „Проблема, що загрожує державі" пише якийсь Казімеж Слупскі, м. ін., таке:

„Не впроваджуймо в блуд самих себе. Українці є українцями, а не русінами... й тому наївністю було б твердити, що їх нема.

Політично всі українські партії, не виключаючи навіть КПЗУ (! — Слупскі не знає, що КПЗУ — це **жидівська**, а не українська партія, до якої додатково належить трохи „гоїв"! — ред.), стоять на безкомпромісовому становищі незалежности Української Держави й т. зв. „соборности", тобто з'єднення всіх земель від Сяну попри Берестя, Київ аж по Дон включно. Це значить, що около 1/5 частина нашої держави буде у відповідний час „прилучена" до Великої України".

Щоби до цього не дійшло, п. Слупскі подає свою „розв'язку" так трудної і важної української проблеми, що її вже нераз й не одні намагались вже „розв'язати" та не розв'язали. В 4-ім пункті своєї „програми" п. Слупскі радить полякам говорити до українського народу безпосередно, понад головами **українських провідників і вождів, „яких за найменший прояв нелояльности садовити в дорозі ласки до Берези, а нормально до звичайних кримінялів"**.

І багато ще дечого понаписував у своїй статті пан Казімеж Слупскі.

Що про це все сказати? — „В дорозі ласки" треба сказати, що цей панок не розуміє усієї величезної ваги української проблеми, яку порівається „розв'язувати", а „нормально", — що всі його „проєкти" і „ради" це — хай вибачить за слово! — у нас називають нісенітницями.

ПРИЄДНАТИ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ — ЦЕ ПОВСЯКЧАСНИЙ ОБОВ'ЯЗОК КОЖНОГО ЧИТАЧА „ГОЛОСУ".

НЕ ЗВОЛІКАЙ З ПЕРЕДПЛАТОЮ. ВИРІВНАЙ ЇЇ ЗАКИ ВІЗЬМЕШ ДО РУК „ГОЛОС".

І ЦЕ І ТЕ.

„БАГАТО ЧИ МАЛО".

Під таким заголовком подав польський тижневик „Сьвят" з 21. VIII. ц. р. замітку про те, скільки громадяне Польщі платять податків (державних і самоуправних), різних обезпеченевих складок й інших „сьвядчень". Після його обрахунку на одного громадянина в Польщі припадає 113 злотих річно. І це тоді, коли пересічний річний дохід одного громадянина виносить 200 злотих. Значить, кожна душа із населення Польщі платить на „публичні видатки" 40 процент із своїх доходів.

ЩО ХОЧУТЬ РОБИТИ ІЗ СКЛА?

Сьогодні скло знаходить уже незвичайно різнородне пристосування. Показується одначе, що скло скриває в собі ще величезні можливості його пристосування та використання.

І так, напр. в Америці зовсім поважно вже заходяться, щоби почати будову скляних домів. Проєктодавці твердять, що ці доми будуть дуже гігієнічні та вигідні, а при цьому дуже тривалі.

Крім цього кажуть, що із скла можна продукувати різні тканини. Ці тканини, які фабрикувати задумує один багатий америк. промисловець, мають бути дуже легкі й тонші від шовкового полотна, а міцніші від нього.

ШТУЧНИЙ ШОВК ІЗ СОЛОМИ СОЇ.

Ніппон задумує почати виробництво штучного шовку із соломи манджурської сої. Досі цією соломою палили.

„Не стерпимо большевизму"

Мусоліні про італійську політику.

Цілий світ стежив із великим зацікавленням за ходом маневрів італійських збройних сил. В часі цих маневрів Мусоліні кількакратно промовляв, а кожну його промову переповідала та широко коментувала світова преса. Італія бо за фашистівського режиму виросла до великої потуги, з якої голосом мусить сьогодні рахуватися цілий світ.

Одну з промов Мусоліні зреферували ми в попереднім числі (промова в Катанії).

Дня 19. серпня Мусоліні відвідав мавзолей в Калятафіні, в якому поховані тлінні останки гарібальдчиків, після чого виголосив там промову: „Італійські вояки, здобувці імперії, стоять сьогодні в ряді найкращих жовнірів світа. Зв'язок поміж військом й італійським народом творить сьогодні гранітний бльок, що об нього розіб'ються всякі ворожі намагання. Сталося це завдяки цьому настроєві, що його витворив фашистівський устрій за 15 літ. Теперішні маневри прикували до себе увагу цілого світу, а їх учасники можуть бути горді з виконаного зусилля".

З великим зацікавленням очікувала ціла Італія і заграниця заповідженої вже давніше промови Мусоліні в Палермо. Ця промова була виголошена 21. серпня і є вона другою з черги імперіяльною промовою Мусоліні (перша була виголошена мин. року в листопаді в Міляно).

Обговорюючи перебіг маневрів Мусоліні ствердив, що божевіллям булоби думати, що ворог мігби заняти Сицилію. Сицилія є під цю пору географічним цетром імперії.

Обговорюючи приязні взаємовідносини Італії з її сусідами, Мусоліні кинув злегка камінцем у бік Франції: „Було би ліпше, коли б у деяких міродатних кругах у Франції не поклонилися занадто ідолопоклонно женевським туманам. Було б теж краще, якщо б у Франції не існували деякі течії, які від 15-х літ чекають на упадок фашистівського режиму".

Обговорюючи справу взаємовідносин Італії й Англії, ствердив Мусоліні, що „ці взаємини були назначені великим незрозумінням". „Опінія Англії — говорив він, — не знає ще нової сильної Італії. Договір із січня 1937. р. причинився до деякого вияснення положення. Потім наступили факти, що їх пригадувати непотрібно (натяк на напружені італійсько-англійські взаємини зперед кількох місяців, між ін. у зв'язку з еспанською справою та запрошенням негуса на коронацю в Лондоні. — Ред.). Сьогодні спостерігаємо знову світло на обрії і думаю, що можна дійти до тривалого погодження концепції „дороги і життя". (Є це натяк на минулорічну англійсько-італійську полеміку на тему значення Середземного моря для обох держав як дороги на Схід чи як життєвої конечности).

„Італія — говорив далі Мусоліні, — готова співпрацювати в усіх проблемах европейського життя. Треба одначе рахуватися з дійсністю. Першим таким дійсним фактом є **імперія** (завоювання Абісинії — р.). Говорили, що Італія домагається від Союзу Народів визнання цього. Нічого подібного. Не домагаємося, щоби женевський уряд цивільного стану — говорив насмішливо Мусоліні, — реєстрував випадки народин (імперії — р.). Думаємо одначе, що надійшов час, щоби зареєструвати факт смерти (абісинського самостійного цісарства — р.). Трупа треба поховати, якщо не з огляду на союзницьку політику, то з огляду на вимоги публичної гігієни".

„Другою дійсністю — продовжував Мусоліні, — є **вісь Рим—Берлін**. Не можна прибути до Риму, легковажучи Берлін, або теж проти Берліну і навпаки — не можна йти до Берліну, легковажучи Рим, або проти Риму. Обидва уряди є влучені солідарністю, яка триває. Ми вже ствердували **в якнайбільш рішучий спосіб, що не стерпимо на Середземному Морю ані большевизму, ані чогось подібного"**.

Закінчив Мусоліні свою промову запевненням, що „Італія є цілковито спокійна, бо може побідно протиставитися кожному призначенню".

Ця промова поклала край всяким сплетням про „розлюзнення" союзу між Римом і Берліном. Італія хоч і заявляє свою готовість співпрацювати з Францією й Англією, не покине своєї дотеперішньої еспанської політики, протикомуністичної і протимосковської. Ця політика і є підставою тісної співпраці Риму з Берліном, бо гітлерівська Німеччина є теж крайнє ворожо наставлена і до комунізму і до больш. Москви.

КИТАЙ НА ПОВОДІ МОСКВИ. Ніппонець. — Не пробуй мене ошукати: тут напевно є хтось, що наказує тобі машерувати!

КОРОТКО:

ЕСПАНІЯ.

— Москва обіцяла черв. Еспанії дати ще більшу як досі поміч під умовиною, що московські сов. старшини переберуть усю владу в свої руки. Черв. есп. уряд на це погодився. У висліді цього совєтський ген. бриґади Лоґінов та капітан Черносяков перебрали керму генер. штабами у Валенсії і Барселоні.

— Моск. большевики вислали для черв. уряду 3 кораблі зброї та багато летунів, як теж старшин артилерії й піхоти для вишколювання каталонських відділів.

— Крім цього вислала Москва до Барселони багатьох чекістів, близьких співробітників Єжова, щоб вони помогли еспан. большев. винищувати всіх, хто не з ними.

ІРАК.

— В армії Іраку вибухли поважні заворушення. Тепер. уряд уступив, новий творить сен. Дзаміль Мадзаї.

ІТАЛІЯ.

— В Рагузі в присутності Мусоліні відбулися пливацькі змагання, що в них взяли участь виключно італ. міністри. 1-ше місце здобув генеральний секр. фаш. партії Стараче. Мусоліні сам виконував ролю керманича цих змагань, стаючи т. зв. стартером.

НІППОН.

— В місцевості Уї вилетіла в повітря фабрика пороху. Є кількадесять убитих, а 800 домів цілком знищених.

— Ніппонська преса пише, що міжнародню концесію в Шангаю збомбардували не китайські, а совєтські летуни.

— Сотник запасу Моро Гіроітсу скінчив самогубством, розрізуючи собі живіт (т. зв. „гаракірі"), бо хотів йти воювати з Китаєм, а злий стан здоровля на це йому не позволяв. Велика відданість Батьківщині — це притаманна й прекрасна черта характеру ніппонців.

ПАЛЕСТИНА.

— В Палестині вибухли нові заворушення. Є багато вбитих арабів.

— В справі поділу Палестини на арабську і жидівську державу вислав французький уряд меморіял до Англії, в якім домагається спільного поступування в цій справі.

ПОЛЬЩА.

— Вийшов обіжник міністра внутр. справ про привернення до чинної служби масово передчасно фабрикованих емеритів. Цей же обіжник забороняє приймати на постійно поденних працівників. Їх можна приймати тільки дорivочно, коли треба негайно виконати якусь працю.

— У Варшаві магометани побудують для себе мечет.

— За криваві події в Рацлавіцах к. Кракова стане перед судом 60 селян, що їх буде боронити 14-ох адвокатів.

— В місц. Сточок Луковський проголосили людовці демонстр. штрайк селян. В торговий день ніхто із селян не привіз до міста продавати продукти свого господарства.

— Пол. уряд постановив звинути свої консуляти в Тифлісі і Харкові з дн. 1. XII. б. р.

— До Польщі приїздив провідник словаків о. Глинка і пос. Сідор. Має це бути маніфестація „пшиязні" польсько-словацької.

ПОРТУГАЛІЯ.

— Португалія зірвала дипломатичні взаємини з Чехословаччиною. Португ. уряд заключив був умову з однією чеською фабрикою зброї про доставу скорострілів для португ. армії. Чехосл. уряд заборонив одначе вивіз цієї зброї до Португалії, кажучи, що не є певний, для кого призначена ця зброя. Португ. бачить у цьому руку Москви.

СССР.

— В Саратові вбили платного пропагатора безбожництва Міловідова, кол. православного священика у Волоську.

— Донедавній заступник голови Раднаркому СССР Чубар іменований народнім комісарем фінансів на місце Гринька. Чубар і Гринько це „малороси", що вже довгі літа вірно вислуговуються Москві.

— В Саратові арештували як „ворогів народу" всіх професорів інституту суспільної господарки.

— В Москві викрило ҐПУ саботажно-шпигунську організацію в департаменті народньої господарки. Арештували шефа статист. бюра Ів. Краваля та урядників цього бюра.

В одній літній діточій колонії куйб. район. дітям не зміняли білля від 25. V. до 5. липня ц. р. Діти без ніякого нагляду, б'ються, ходять красти і т. п. Сло-

вом: виховуються на „зразкових" большевиків.

— В липні викинули з грузинських парт. організацій 142 членів різних зарядів за „опозицію і націоналізм".

— В Тифлісі вбили визн. больш. достойника Ґріголія, який вислав недавно до концентр. таборів 18-ох „опозиціонерів".

— Совєтський летун Левоневський, який із пасажирами хотів перелетіти понад північний бігун до Америки, пропав. Частина больш. преси почипає вже з цього приводу писати про „саботаж". За Лев. шукають совєт. й американські летуни.

ТУРЕЧЧИНА.

— Тайна комуністична організація підготовляла державний переворот. Влада викрила цю організацію та арештувала в Стамбулі 20 комун. провідників. При арештованих знайдено прикази й вказівки з Москви.

ФРАНЦІЯ.

— Відбулися недавно великі маневри армії.

— Світову виставу в Парижі відвідало досі 9 мільйонів осіб.

ЕСПАНСЬКИЙ ЕПИСКОПАТ ПРО ДОМАШНЮ ВІЙНУ.

Пастирський лист еспанського епископату стверджує, що вибух домашньої війни в Еспанії завинили червоні, підпалюючи церкви, грабуючи населення, створюючи криваве безладдя та анархію.

В теперішній хвилині — говорить цей лист, — є тільки одна надія відбудови миру та справедливости в Еспанії: **ПОБІДА НАЦІОНАЛЬНОГО РУХУ!**

„Стверджуємо, що домашня війна почалася не тому, щоби будувати автократичну державу на руїнах упокореного народу, але тому, щоб відбудувати духа народу, з цілою його силою, в атмосфері християнської свободи".

УСЕ СУЄТА ОПРІЧ ЕВАНГЕЛІЇ.

Московські „Ізвєстія" з 17. серпня ц. р. друкують зприводу зросту релігійних тенденцій серед комсомольської молоді цікаву розмову з колишньою комсомолкою Женею. Вона не належала до ніякої церковної громади. Духовенству не придає ніякої ваги. Але читає евангелію й добрими людьми вважає тільки тих, що „во Христі".

Свою приналежність до комсомолу з'ясовує так:

— Я хотіла знати, як усе уладжено. Звідки пішла людина, чому треба жити, що буде потому. Комсомольці запевняли мене, що вони все знають. Далі стали мене реєструвати, провірювати, допитувати всякими анкетами. Я весь час чекала, що вони мені з'ясують все, вони ж мені сказали, що все пішло з матерії й більше й не чіпайся... Пригадую один оповідав мені, що мати моя — матерія, і я — матерія, і нічоге нема тільки одно вращеніе... Гидота яка...

— А сьогодні ви знаєте вже, як усе уладжено? — запитали Женю.

— Сьогодні — так. Сам Господь з'ясовує це в своїй книзі. Усе суєта, опріч евангелії. Євангелія — це джерело прохолоди. Воно тиша. В ньому спокій.

ЗЛІКВІДУВАЛИ БІЛОРУСЬКИЙ ПРОФЕС. СОЮЗ.

Дня 20. ц. м. рішенням виленського воєводи зліквідовано білоруський учительський Професійний Союз.

ГОСПОДАРСТВО

Жидівська нахабність й наські шабесгої

Відомою вже загально сьогодні оскаженіла боротьба жидів із зростом українських промислових і торговельних станиць, їх крик і наклепи і нахабні навіть інсинуації. Пригадуємо тільки, що проти всього того, що загрожує їх вивизискові, проти кожного здорового нежидівського господарського почину, для оборони своїх інтересів організують вони не тільки опінію свого середовища. Зчиняють вереск і рейвах і за границею, щоб тільки пливли і фунти й доляри на боротьбу з „гоями", що важаться змагати до господарської самовистарчальности.

Але думати, що вся їхня боротьба проти української „небезпеки", увесь їхній спротив обмежується тільки до цього крику, значило б замикати очі на справжні цілі й методи жидівської „боротьби". Не цураються бо вони ніяких штучок, ніяких хитрощів, ніяких засобів, щоб тільки „їшов інтерес", щоб тільки втриматися на місці.

Орган Українських Купців і Промисловців „Торговля і Промисл" приніс ще 15. травня ц. р. статтю під заголов.:

„Фікції „рідного промислу й торгівлі"", що як не можна краще насвітлює методи жидівської „боротьби" з розвитком українського господарського життя. Стаття пройшла майже без відгомону і тому не від речі буде пригадати її сьогодні, тимбільше, що вона не втратила і не скоро ще втратить свою актуальність.

„Елементи — читаємо в „Т. і Пр." — що збагачувалися колись коштом української народньої маси, українського консумента, не хочуть скласти зброї і шукають її у **хитрощах**. Вони пробують підставляти українців, пробують творити **фікцію української торговлі і промислу.** Користаючи з нужди деяких людців, з їх безхребетности чи байдужности, або просто з хапчивости деяких одиниць, вони — чужі купці і промисловці — пробують затримати як-найбільшу пайку з нашого ринку, пробують брехливістю фірми, джерел основного капіталу, тощо, експлуатувати господарський патріотизм (до речі — далеко ще неповний, проте вже грізний) українського громадянства. Навіть на села стараються вони вернутись, хоч не особисто, а висилаючи туди для сповнення торговельної місії в їх користь різного роду скупщиків, найманих людей-українців, навіть у вишиваних сорочках з національними кличами на устах.

Є такі з-поміж чужинецьких підприємців, що підходять до наших інтелігентів, ба навіть до виробничих громадян, та нашіптують їм в уха принадні слова про створення **„рідної" промислової станиці.** Їхні оферти є більше або менше нахабні, проте все такі, що йдуть виразно на шкоду дальшого господарського відродження українців. Буває, що оферти звязані виключно з предложенням **капіталу.**

До нас підходить не чужий капіталіст, що вдоволиться гідною участю в зиску, але **спекулянт**, скритий експлуататор, який шукає **нових форм, нових шляхів наживи.** Зовнішня етикета в рідній мові, робітнича залога, зложена з самих українців, ба навіть провід станиці, відданий нібито в українські руки, — є тільки **хитрощами** того, якого розгін ослабила наша господарська активність, але ще не зломила, залишаючи давне надбання в капіталі і питоменну цій расі хитрість та винахідчивість".

Чи треба що додавати до отих ревеляцій офіціозу українських купців і промисловців, що цілу оту кампанію відчувають на власній шкурі? Таку „боротьбу" ведуть жиди не тільки в нас. Оце недавно польська преса вдарила на тривогу зприводу тих же самих явищ, що про них писала „Торговля і Промисл".

Протеж, і знову ж не тільки отими фікціями „рідного промислу і торговлі" намагаються жиди зламати наш господарський розгін. Коли й де тільки треба вживають вони й бойкоту й терору, щоб знищити небезпечного конкурента. Ми одержали від однієї молодої українки з провінції листа про те, як боряться жиди з її молодим підприємством. Листа, що повинен справді — як це вона пише — **отворити не одному шабесгоєві очі!**

„В другій половині грудня 1936 року — пише вона — урохомлено в Т. біля Заліщик спілкову мануфактурну крамницю. В тій то крамниці працюю як крамарка. Якось так зложилося, що всі справи мусіла я полагоджувати із своєю товаришкою. Ми обидві шукали джерел закупу, калькулювали фактури й продавали. В тій то праці мали ми нагоду пізнати солідарність і огненну до нас ненависть синів Ізраїля. До часу, доки ми отворили мануфактурну крамницю в Т. не було і до сьогодні нема жадної подібної ані української, ані навіть польської. Панами ситуації були тут жиди. І вони то почали шалений проти нас наступ, не перебираючи у засобах. Думали вбити в зародку молоду нашу торговельну станицю. В своїй заїлості посунулися вони аж так далеко, що вмовилися нас цілковито знищити. До гуртівні Юнф і Нахвальґер в Станиславові вислали вони делегацію з погрозою, що жаден з них не візьме ані за сотика товару, якщо дана фірма буде **продавати** товар українській „Мануфактурі" в Товстім. Та не тільки грозили, але й так зробили. Представник Юнфа і Нахвальґера мусів виїхати з Т. з нічим. Фірма відмовила нам висилки товару навіть уже замовленого.

Ось так бойкотом змусили жиди Юнфа і Нахвальґера зірвати торговельні зв'язки з нашою „Мануфактурою". Як доходять до нас вісті подібні домагання поставили вони й до інших фірм...

Чому, чому, чому?

Мимохіть приходить думка, чому то у нас немає такої карности і солідарности? Чому деякі наші селяни везуть своє збіжжя до жидів, коли мають свій рідний збіжевий магазин при П. С. К.? Чому по селах жирує на нашім народі стільки братів і сестер тих, що нас намагаються такою навалою знищити в місті? Чейже маємо вже всюди свої кооперативи і без жидівських посередників можемо обійтися. Чому наш нарід піддержує своїми тяжко запрацьованими грішми отих блаватників чи то в Т. чи в інших містах? Чому то деякі наші інтелігенти оминають наші кооперативи по селах, а їдуть до міста до жида по мило, нафту, сіль, сірник і т. д.? Видно не можуть „бідні" обійтися без того запаху, що в його чаді поневіряється наш нарід віками".

Стільки авторка оцього листа до нас. На її „чому"? повинні дати собі в першій мірі відповідь усі наські шабесгої, усі ті, що ще й досі піддержують і — як деякі наші установи — вдержують жидів. І ще повинні дати відповідь ці „офіційні" ундівські й інші єднофронтівські круги, що все частіше намагаються творити усякі „бльоки" і „єдині фронти" з жидами і з завзяттям гідним кращої справи захвалюють українцям жидівські товарі, жидівські станиці і їх фікції „рідного промислу й торговлі".

Господарські новини

Прогулька з Любачева у Львові.

В днях 20. і 21. серпня відвідали Львів, його економічні й культурні установи селяни-кооператори й кооператорки з Любачівщини, що прибули в числі 36. фірами до Львова (понад 100 км.). Селяни були захоплені зростом і розбудовою українського життя у Львові. Прогульку приймав вечерою Ревізійний Союз Українських Кооператив у своїй домівці. Промовляли: дир. Филипович від РСУК-у, п-ні Х. Кононенко від „Сіль. Господаря", дир. Мартюк від Центросоюзу, ред. Б. Кравців від „Просвіти", дир. Хронов'ят від „Сіль. Господаря" і п-ні І. Гладка, як пропагаторка РСУК-у. За привіти дякували селяни-представники Любачівців.

ЗБІЖЖЯ ДОРОЖІЄ.

Цього року всюди був злий урожай і тому збіжжя обмаль. Збіжжя дорожіє. Напр. на **коломийському** збіжевому ринку ціна пшениці першої якости дійшла до висоти **35 зл.**, середня пшениця **28 зл. 75 гр.** за 100 кг.

Польський уряд скасував уже всі вивозові збіжеві премії та заборонив цілковито вивозити збіжжя заграницю.

ЩЕПИ Й ГОРОДОВІ НАСІННЯ.

Добрі щепи на осінь (по 1 зл. штука) та городові насіння (по 60% ринкових цін) можна найдешевше набути в одинокій українській **господ. школі Т-ва „Просвіта" в Милованю, пошта Рошнів к. Єзуполя.**

КООП. ПЕКАРНЯ В БОГОРОДЧАНАХ.

Кооп. „Українська Торговля" в Богородчанах винаймила одну (з двох) місцев. пекарню, яка небаром почне працювати. Вона буде доставляти хліб теж до сільських кооператив та склепів, бо в цій підгірській околиці є запотребовання на хліб також по селах.

ТОЧНИЙ ПЕРЕДПЛАТНИК — ЦЕ СПІВТВОРЕЦЬ СИЛЬНОЇ ПРЕСИ.

З українського життя

Святкування 900-літньої річниці в Стрию.

Стрийщина святкує 28. серпня ц. р. 900-літню річницю віддання Ярославом Мудрим України під покров Матері Божої. В цей день відбудеться, між іншим, торжественна Академія в Стрию при співучасті хорів з довколишніх сіл.

Знов же 4. вересня відбудеться збірна проща усіх сіл стрийського деканату до Гошова. Ювилейний Комітет видав з нагоди святкування тієї річниці пам'яткові відзнаки й медалики.

Розв'язання Спорт. Округи в Стрию.

Дня 5. 8. перевела стрийська поліція ревізію у голови Округи др. Охримовича та інж. Козака, Дацка О. й Каратницького О. Двох останніх приарештовано. Опісля 11 поліціянтів пішло до домівки Союзу, де — через брак ключа на місці — поліц. агент розбив шафу, шукаючи за різними паперами. Ревізія тривала від год. 3 до 10.30 вночі. Забрали письма та вручили др. Охримовичеві наказ про розв'язання стрийськ. Спорт. Округи.

Сколе — Франкові.

На четвер дня 19. серпня читальня „Просвіти“ в Скольому приготовляла концерт в честь Івана Франка. Зогляду на непогоду не всі виконавці програми могли прибути й тому замісць концерту відбулися ширші сходини скільського громадянства з рефератами В. Бичковича, деклямацією „Вічний революціонер“ і промовою ред. Б. Кравцева.

Арештування на Волині.

„Нов. Час“ (ч. 178) подає: „Цими днями арештували Миколу Мостовича, укінченого студента філософії львівського університету та його брата Левка. Арештованих вивезли до Дубна.

Нова римокатолицька парохія.

На Волині, в одному з найбільших тамошніх сіл Лаврові, пов. Луцьк, має повстати окрема римокатолицька парохія з польським священиком. Її складатимуть: постерунок, двір і двірська служба, школа та кільканадцять колоністів.

Чужинці про Україну.

У віденському журналі „Націон унд Штат“ появилася статтяп. н.: **Боротьба України з московською окупацією.**

Забаганки постерунку.

Комендант постерунку в Горуцьків домагається від виділів українських культурних товариств, щоб вони повідомляли його про кожночасне засідання чи сходини виділу. На цім тлі приходить до конфліктів між виділами і поліцією.

Українець — світовий чемпіон-борець.

Українець Б. Нагурський здобув у Канаді титул світового чемпіона у дужанні важкої ваги. Нагурський є крім цього одним із найкращих у світі грачів у „рогбі“. Його називають „Терором в м'ячі й Королем борців“.

Напад малолітніх.

„Глос Бжежаньскі“ (з 1. серпня ц. р.) сповіщає про таку подію: Дня 2. липня Александра Вайсувна провадила через пасовисько біля с. Котова (Бережанщина) дітей з півколонії (польського діточого табору). Тоді малолітні пастушки обкинули цю прогулку камінням, викрикуючи: „Ви ляхи, мазурі, не маєте тут що робити, тут не є Польща, тут є Україна“. Подібний випадок був у с. Рибниках, де 4-ох підлітків напало на польських хлопців з півколонії, які несли каву й намагалися вилляти її та відібрати горшки.

Замкнули кружок „Р. Школи“ у Варшаві.

Українці, що перебувають у Варшаві, заснували кружок „Рідної Школи“ ім. С. Петлюри. Адміністраційна влада покарала голову кружка гривною 100 зол. за відбуття „нелегальних“ основуючих зборів відбутих в 28 день по зложенні до державного комісаріяту Варшави зголошення про заснування Кружка.

Зроблено відклик від цього рішення.

Саранча на Волині.

В околицях Нового Чарторийська, пов. Луцьк, появилася саранча, що наробила досить великої шкоди. Стація ростинної охорони при волинській рільничій палаті ствердила, що це рід саранчі, яка виступає часто в середущій Азії.

На щастя один братчик і церковний сторож, які пильнували монастир, бараболь перед злодіями, вогонь учас завважили та вгасили. Злочинець вспів втекти, бо ці хоч і завважили його, мусіли гасити пожежу.

Палій приніс із собою 10-літрову баньку з бензиною, облив нею стіну, а на вистаючий дашок церкви закинув замочену в бензині куртку. Пса, що пильнував монастиря, отруїли.

Треба докласти всіх зусиль, щоб оборонити цю дорогоцінну пам'ятку української культури перед рукою варварів.

Підпал в Сокальщині.

Дня 8. серпня ц. р. вибухла пожежа в господарстві **передплатника „Голосу“ Степана Лесика в с. Переспі**, пов. Сокаль.

Була це неділя. Всі пішли на Богослуження. В хаті залишився старий батько Лесика з двома малими внуками. І тоді то, в год. 12. вполудне, хтось підпалив хату. Рятувати не було кому. Згоріла хата й уся домашня обстанова та всі харчеві запаси, білля, убрання і т. п. Згоріла також стодола із збіжжям та хліви, а з ними 9 штук товару. Хто підпалив — невідомо.

Ст. Лесик мешкає на присілку с. Переспи, т. зв. Хатках. Крім нього мешкає ще там тільки одна українська родина (свояки Лесика), що її господарство теж згоріло.

На цьому місці з найбільшим признанням підчеркуємо ось що: У своїому листі до нас Лесик, повідомляючи про нанесений йому удар, дуже жаліє за одним: **за книжками**, які згоріли. Та ще просить прислати йому **новий чек „Голосу“**, бо присланий з 30 ч. згорів, а він хоче вислати передплату на дальші місяці, бо „Ваш „Голос“ — пише Ст. Лесик, — що його я читав від 1-го року, дав мені нац. виховання“.

Із цим числом розсилаємо знову розрахункові перекази (ч. 249.) і просимо дуже всіх наших Передплатників і Кольпортерів вплачувати передплату на дальші місяці, вирівнювати належності за одержуваний часопис і його кольпортажу.

„Голосу“ не заступить Вам ніякий часопис! І тому, коли Ви хочете його вдержати й розбудувати, то в першій мірі сповніть свій обов'язок супроти діла, що в нього вкладаємо ми свій час і свою працю.

І ще поширюйте „Голос“! Приєднуйте йому передплатників і читачів! Пам'ятайте про клич: „Голос“ в кожну українську хату!

„Пакс Романа“ й українці.

„Пакс Романа“ — це міжнародня організація студентської католицької молоді. З українських студ. товариств належать до неї Т-во Українських Студентів Католиків „Обнова“ та „Ліга Української Католицької Молоді“ в Америці. На всіх 170 делегатів було на цьогорічн. Конґресі „П. Романа“ 6-ох делегатів українців. Др. М. Чубатого із Львова обрано директором Комісії для уніятних справ. Конґрес відбувався у Франції, в Буфемон і в Парижі. В Парижі українська делегація збільшилася до 10-ти осіб.

Підпалили церкву оо. Студитів у Львові.

Коло 2-гої години по півночі, з суботи на неділю 22. ц. м., якась злочинна рука підпалила дерев'яну мистецьку церкву-пам'ятку оо. Студитів на горішн. Личакові б. Кривчиць у Львові.

Нам пишуть

ІЗ СКІЛЬЩИНИ.

СВЯТО МАТЕРІ В КОРЧИНІ.

В неділю 15. серпня ц. р. відбулося в Корчині Свято Матері. В програму увійшли: вступне слово місцевого пароха й дитячі точки, деклямації, співи, ритмічні вправи й інсценізація. Вступне слово коротке й змістовне, гарно випали добре дібрані, з щирим дитячим серцем, виголошені деклямації — привіти Матері. Дуже симпатично вражало, що всі ці привіти, як теж вступне слово священика виголошували виконавці в приявності на сцені дітей-учасників свята. Гуртові вправи виконували діти не надто одноЗгідно й це вражало. Відчувалося начеб їх на сцені забагато й звідтіля ця невпорядкованість. Добре випали деякі ритмічні вправи, у яких брало участь менше дітей. Хоч відчувалося у деяких маленьких виконавців змучення. Це ж і не диво, коли зважити, що свято тривало більш як три години. Власне слід би це брати під увагу організаторкам дитячих свят у тому випадку С. С. Василіянкам, що бодай дитячі імпрези треба відбувати точно, не ждати на публику. Це ж важливий чинник вкорінення почуття точности. Направду довелося подивляти корчинських наймениших, що так гарно виконали останню ще точку Свята — інсценізацію. ПРИЯВНА.

ЯК ЦЕ НАЗВАТИ?

Учасники свята на Маківці мали нагоду бачити цього року зорганізовані походи сіл Бойківщини, що йшли з жовто-блакитними прапорами, віддати поклін тим, що життя своє зложили на жертвенник Батьківщини.

Але бракло такого походу зо Славська а це і багатьох здивувало, бо Славсько є близенько, ну і зачисляється до більших сіл, і трохи ніби свідомих. Тому хочу навести в тій справі кілька гірких фактів. Оскільки мені відомо, то в усіх дооколишніх селах священики заповідали в церквах про свято на Маківці, але наш отець парох на це не спромігся. Але лишім це, бо є Богу дякувати преса, то із неї всі довідалися (в село йде 16 пр. Голосу). В дні свята зібралися рано всі учасники в „Просвіті“, щоб зорганізованим походом піти на Маківку, але... тут, (від чого ж є анархія!) з'явився п. Василь Свердун, голова К. Л. К. із своїм братом і счинив колотнечу, бо хотів показати свій авторитет, що походу не буде. І розбив дійсно, але забув при тім, що так потрапить зробити леда хто. Тому треба з місця нап'ятнувати поведінку таких отаманів. Знаємо певно, що на другий рік подібне не повториться, а п. Свердун найменшої ролі в зорганізованім життю нашого села відігравати не буде. УЧАСНИК.

ІЗ ЛЮБАЧІВЩИНИ.

ДЕНЬ МАТЕРІ

Заходом місцевого „Союзу Українок“ і читальні „Просвіти“ відсвяткував Любачів 11. липня ц. р. День Матері. Програма цього свята була добре підібрана, хоч деякі точки були слабо підготовані. Заслугує на похвалу деклямація п. н. „Сирітська думка“, вміло відделямована Іриною Лупач.

Побажаним було б, щоб такі свята як „День Матері“ краще і дбайливіше підготовляти та втягати більше людей до праці, особливо тих, що міряють хідники цілими вечорами.

Цього рода свята мають велике виховне значення в таких округах як Любачівщина, що вже другий рік не може чомусь одержати дозволу ні на один Дитячий садок.

До Громадян Любачева побажання, щоб на будуче в більшої скількості відвідали таку імпрезу як „День Матері“, щоб заля не світила пусткою.

ІЗ КЯМ'ЯНЕЧЧИНИ:

ДОМАГАЮТЬСЯ ДЕРЖАВНИХ ПРАПОРІВ.

В Стрептові, пов. Кам'янка Стр., дня 18. липня ц. р. влаштувала місцева чит. „Просвіти“ фестин. День передтим — комендант поліції в Желехові В., Туш, прийшов до голови чит. п. Мик. Малиновського з домаганням, щоб на тріюмфальній брамі, що провадить на фестинову площу, вивісити побіч жовто-блакитного прапора теж державний, а якщо цього зарядження не виконають, то загрозив, що розжене фестин та наложить кару 30 зол.

Листування Редакції

ГОЛОВА Т-ВА „ЗАРЕВО“: Прислані інформації про студії в Німеччині передали ми до використання Студ. Інформативному Комітетові.

М. П. — РИМ: Щиро дякуємо за листи. Інформації про студії в Італії передали ми Студ. Інф. Комітетові.

МИК. УМ. — Церн.: Ваш допис подамо в черговому числі.

Від Адміністрації

Просимо всіх бувших кольпортерів „Голосу“ вирівняти найдальше до 10. вересня ц. р. грошеві належитості й звернути повновласті. Тих, що цього не виконають у поданому речинці поміщуватимемо поіменно, як шкідників В-ва.

Вп. Гоцко Василь, Добр. Прийшов зворот 31. ч. з дописною: „не приймає“. Просимо вияснити. Шлемо дальше.

Вп. Дячук Нікон, Білобер. Передплата заплачена по кінець травня ц. р.

Хв. Чит. „Просвіти“, Дусанів. За побажання дякуємо. Часопись висилаємо. Привіт!

Хв. Чит. „Просвіти“, Розгірче. Гроші на чвертьрічну передплату одержали. Висилаємо 32 ч. і від него будемо числити передплату. Попередні числа слали на помилкову адресу. Привіт!

Вп. Добрянський Волод., Самб. Просимо подати свою нову адресу.

Вп. Кортин Олекса (Онуфр.), Ям. Прийшов зворот 31. ч. Просимо вияснити.

Вп. Норичка Богдан, Ск. Довг виносить 3.90 зл. Часопись, шлемо дальше з цим, що Ви скоро вирівнаєте належність.

Вп. Кабайда Анат., Дрогоб. Просимо подати свою нову адресу.

Вп. Кустра Емілія, Кобилов. Чому Ви звернули 32. ч. „Голосу“?

Вп. Карачко Василь, Тл. Довг виносить 25.20 зл. нетто. Часопис висилаємо. Підшукайте когось другого на своє місце. Бажаємо найкращих успіхів!

Вп. Керда Волод., Жабокр. Передплата заплачена до кінця 1937 р. Бракуючі чч. „Голосу“ висилаємо окремо. У цій справі зверніться до місц. поштового уряду.

Вп. Шевчук Іван, Дублє. Просимо подати свою нову адресу.

Вп. Гоцко Василь, Біль. Зол. Часописі здержуємо.

Вп. Гнатюк Михайло, Савч. Просимо прислати нам посвідки надання грошей, тоді Вам зачислимо їх на „Голос“. Вп. Пашкуцькому Василеві і Куницькому Іванові. Часопис висилаємо. Просимо реклямувати на пошті.

Вп. Ковальчук М., Гум. Передплата заплачена до половини серпня ц. р.

Вп. Скороход В., Бор. Просимо розчислитися за вислані Вам чч. „Голосу“ і подати на своє місце другого кольпортера.

Вп. Цюваник Дм. Довг виносить 2.90 зл.

Вп. Ковальчук Волод., Мірог. На що прислані 3.50 зл.

Вп. Романяк Марія, Біла. Часопис вертається з дописною: „адресатка незнана“. Просимо подати свою повну адресу.

Вп. Согор Евген, Перем. Просимо прислати нам посвідки вплати грошей.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ГОЛОСУ“ зложили:

На добродійні цілі:

Вп. пп. Годеда Роман, Замочок 4.65 зл., Брухель Степан, Замочок 1.75 зл., Польний Ґриць, Іщків 5 зл., Гліб Йосифович, Хітар 7 зл., Кузельський Антін, Ременів 1.80 зл., Чабан Гриць, Желдець 0.75 зл., Молодь Загіря 1.50 зл.

На „Рідну Школу“:

Вп. Бойчук Василь — збірка в Молодькові 1.23 зл.

ПОЛЮБОВНИЙ СУД

розглядаючи справу відношення п. Бориса Вітошинського до Ф-ми ТО-П. заступленої ПП. Миколою Атаманюком і Степаном Мурином, на підставі переведеного поступовання, справу цю в площині торговельної етики присудом з дня 21. серпня 1937 р. остаточно зліквідував.

Згідно з присудом обидві сторони не мають до себе ніяких претенсій.

Львів, дня 25. серпня 1937 р.

Інж. В. Богачевський,
Р. Шухевич, К. Тучапський.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові. Чарнецького 26.